

“L'estat té pànic de les reivindicacions polítiques de l'esquerra independentista”

Tasio Erkizia (Lesaka, Navarra, 1943) és un dels dirigents històrics de l'independentisme basc. En aquesta entrevista a EL TEMPS explica la nova estratègia aprovada recentment per les bases de l'esquerra independentista a favor de les vies polítiques i dels mètodes democràtics. Una decisió que anuncia un canvi de cicle al País Basc i l'inici d'una nova fase en la trajectòria de Batasuna.

L'esquerra independentista basca vol obrir un nou cicle marcat únicament i exclusivament per la política. Quan començarà aquesta nova etapa?

—Ja s'ha engegat, va començar fa uns quants mesos amb el debat intern. Quan, el dia 13 d'octubre passat, la policia va detenir Rafa Díez, Arnaldo Otegi i més dirigents de l'esquerra independentista, el procés ja havia començat. Aquestes detencions van significar un petit fre, però evidentment el tren no s'ha aturat, ha continuat. La primera passa pública es va fer a Altsasu, el 14 de novembre, i després es va obrir un ampli debat. El debat mateix és part de la nova fase iniciada per l'esquerra independentista.

—I aquesta aposta és compatible amb una ETA encara activa?

—ETA continua existint, com la llei de partits, les il·legalitzacions, les prohibicions. També hi ha més de 200 líders polítics empresonats per l'única raó de fer política. Proposem un procés democràtic en absència de tota mena de violència i de tota ingerència per part de l'estat. La nostra aposta per les vies exclusivament democràtiques i polítiques és molt clara.

—En vista d'aquesta nova realitat, què hauria de fer ara el govern espanyol?

—Obrir el camí de la democràcia a Euskal Herria. Que digui públicament

“Proposem un procés democràtic en absència de tota mena de violència i de tota ingerència per part de l'estat. La nostra aposta és molt clara per les vies exclusivament democràtiques i polítiques”

que respecta la voluntat que expressi el poble basc. El govern espanyol ha de canviar d'estratègia, s'ha d'acabar la repressió i la persecució política. Ha de canviar de xip i reconèixer que en democràcia la voluntat popular és la màxima. Ni l'estat ni un partit polític ni cap grup armat no poden condicionar ni imposar un determinat estatus polític i jurídic a una comunitat política. El govern espanyol es mou en la vella estratègia de situar la qüestió basca en paràmetres antiterroristes. I això és un gran error. L'estat espanyol no té un problema amb ETA i l'esquerra independentista basca, sinó amb la societat d'Euskal Herria, que no accepta les seves tesis. Per això expressa el problema en termes antiterroristes, per continuar retallant llibertats amb el suport dels grans estats europeus. És la gran coartada que fa servir i, en aquesta nova fase, nosaltres volem obligar l'estat espanyol a expressar el problema basc en termes polítics: entre Euskal Herria, una comunitat política que aspira a ser sobirana, i Espanya, un estat que té vertigen a les reivindicacions polítiques de l'esquerra independentista basca.

—L'estat té por d'aquesta nova esquerra independentista?

—Evidentment. A l'estat li fa pànic de contrastar les idees i els projectes polítics, perquè és molt feble en l'argumentació política i és molt fort en la repressió de la policia. A l'àmbit policíac, l'estat és molt potent. En canvi, li fallen els arguments, perquè nosaltres no proposem cap mena d'imposició, sols demanem que es deixin parlar les

comunitats polítiques i que es respecti la decisió d'Euskal Herria. Aquest és el gran problema de l'estat. Està disposat a respectar la voluntat democràtica d'Euskal Herria? O considera que Euskal Herria és una província d'Espanya que pot ser ofegada culturalment, lingüísticament, econòmicament i políticament? És la gran pregunta que ha de respondre l'estat. Una pregunta que tem, perquè sap que democràticament hauria de permetre que totes les opcions polítiques tinguessin les mateixes llibertats, també les independentistes.

—Molts poden pensar que l'esquerra independentista basca ha obert aquesta nova etapa per feblesa, assetjada per les operacions policiaques i judicials...

—Hem obert aquesta nova fase tenint en compte tres factors: primer, l'estat està molt còmode si encara el problema polític basc en termes antiterroristes. La segona constatació és que l'estat de les autonomies, impulsat durant la transició pel neofranquisme, ha fet fallida, està en crisi. A Euskal Herria, sols l'espanyolisme més ranci abona l'autonomisme, i això ens dóna força per a proposar un canvi polític profund. I el tercer factor és que, malgrat tota la repressió desfermada contra l'esquerra independentista durant aquests darrers deu anys, hi ha una massa crítica a Euskal Herria per a fer noves passes. Aquestes tres constatacions ens porten a formular la necessitat d'impulsar una nova estratègia. Que l'estat en fa una altra interpretació? Molt bé. El Partit Popular també diu que només pensem en les pròximes

eleccions, cosa que denota una frivolitat molt gran. Cal fer unes interpretacions més serioses i rigoroses d'això que passa perquè és evident que les propostes de l'esquerra *abertzale* van més enllà de tot cicle electoral. Hem posat sobre la taula un plantejament en profunditat sobre l'estratègia política a seguir.

—L'esquerra independentista canvia de mètodes i d'estratègia, sense renunciar a cap dels seus objectius polítics?

—Exactament. No renunciem a cap dels nostres objectius polítics i és això, precisament, que fa por a l'estat, al PP, al PSOE i també a alguns partits bascos.

Més d'una vegada, el ministre de l'interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, ha anunciat que aquí no hi ha cap més camí que el de la claudicació, integrar-se en els engranatges del sistema i acceptar les actuals institucions i els marcs polítics i jurídics vigents, perquè, si no, quedés reduït a l'ostracisme, al no-res, a la il·legalitat més absoluta, a l'absència dels mitjans de comunicació, etc. Nosaltres creiem que hi ha un altre camí: des de les vies exclusivament polítiques i democràtiques, és possible guanyar a l'estat aquesta partida amb l'ajut de la militància de l'esquerra independentista i també amb el suport de totes les formacions polítiques *abertzales*, a les quals fem una crida perquè s'impliquin a favor del procés democràtic que proposem.

—Quins companys de viatge aspireu a afegir al projecte independentista?

Pensar el futur

Debat al CCCB

Pensar el futur és una necessitat. No per buscar cap solució ideal, però sí per endevinar quins riscos haurem de córrer si continuem fent les coses com ara.

EL FRÀGIL FUTUR DE LES UTOPIES. Dilluns 1 de març, a les 19.30 h
Amb **Francisco Jarauta**, catedràtic de Filosofia a la Universitat de Múrcia

EL FUTUR DE L'ÀNIMA. Dilluns 8 de març, a les 19.30 h
Amb **Eva Illouz**, professora de Sociologia i Antropologia a la Universitat Hebrea de Jerusalem

CONFERÈNCIA DE CLAUSURA. Dilluns 15 de març a les 19.30 h
Amb **Antonio Tabucchi**, escriptor

Organitzen:

CCCB
Montalegre, 5 - 08001 Barcelona
www.cccb.org

—A Euskal Herria hi ha moltes formacions polítiques que teòricament diuen que defensen un projecte sobiranista, independentista i tot. Eusko Alkartasuna, Aralar... El Partit Nacionalista Basc també es presenta com un partit independentista. Si realment aquesta és la formulació teòrica, cal definir una estratègia per assolir aquests objectius polítics, perquè a l'esquerra independentista no li ha fet mai por el gradualisme. En política som gradualistes. Ara bé, un gradualisme formulat com un procés llarg i continu, però amb uns objectius clars i reals. El problema sorgeix quan el gradualisme que es proposa es basa en un estatut d'autonomia amb unes vies que condueixen el tren a Madrid. La primera estació que proposa l'esquerra independentista és el dret de decidir, i entenem que hi ha unes majories sindicals i polítiques que aposten per un futur en termes sobiranistes. Això s'ha d'articular. Hem d'aconseguir portar la teoria a la pràctica, respectant les diferències entre els partits, i desenvolupar una estratègia sobiranista ben definida.

—Quin paper hi farà Eusko Alkartasuna, en tot aquest procés?

—Des de fa un any i mig, EA fa una defensa clara a favor de promoure un canvi de l'actual marc polític i jurídic. Amb totes les contradiccions, Eusko Alkartasuna ha demostrat fidelitat a aquest plantejament. A ells els toca de parlar del seu futur. A nosaltres ens agrada l'aposta que han fet a favor de la sobirania del poble basc i estem disposats a col·laborar en aquesta línia amb EA i amb molts més.

—I del PNB què n'espereu?

—En aquests moments, el PNB està molt decantat cap a un pacte amb el PSOE. Això ho desitja una part important de la seva direcció, però no tota la direcció ni tampoc bona part de les bases. Caldrà veure com evoluciona, però ha arribat l'hora que el PNB

“En aquests moments, el PNB està molt decantat cap a un pacte amb el PSOE. Això ho desitja una part important de la seva direcció, però no tota, ni tampoc bona part de les bases”

decideixi quin camí vol prendre: el regionalisme sa que ens fa més espanyols o el camí de la sobirania que ens garanteix el futur d'Euskal Herria com a nació diferenciada.

—L'independentisme eficaç que vol practicar l'esquerra abertzale exigeix la construcció d'un pol sobiranista?

—Exigeix anar configurant una estratègia sobiranista. Això del *pol sobiranista* és una expressió molt utilitzada però necessita matisos importants. M'estimo més parlar d'una estratègia sobiranista que té diverses expressions. També és el moment d'articular la voluntat popular, però no entesa com una confluència entre partits polítics sinó entre persones, entre els ciutadans d'Euskal Herria que se senten independentistes. Fer poble des de la societat, no contra els partits, sinó més enllà dels partits, per sobre de sigles. Seria molt important d'unir energies i voluntats des del respecte a la diferència, però destacant allò que ens és comú, prioritzant una estratègia nacional, per damunt d'interessos partidistes.

—Hi ha cap canal de comunicació entre l'esquerra independentista i el PSOE?

—Euskal Herria és un poble petit i els ponts no s'ensorren mai. Oficialment, ara mateix no hi ha ponts. Extraoficialment, és clar que els ponts es mantenen, són canals de comunicació necessaris. Es percep un cert nerviosisme en el PSOE perquè veu que la iniciativa de l'esquerra independentis-

ta significa el cop de gràcia a la seva estratègia d'amenaça constant contra tot aquell que no se senti espanyol. Els socialistes, doncs, no tenen interès a mantenir cap contacte amb l'esquerra independentista, però els ponts a l'àmbit personal no es trenquen mai.

—Es pot solucionar el conflicte basc sense tenir en compte al govern espanyol?

—No, però tampoc no se solucionarà per voluntat del govern espanyol. El problema és que Espanya es manté ancorada en el model d'estat imposat pel franquisme i no està disposada a reconèixer la seva plurinacionalitat. És fonamental que l'estat espanyol participi en la resolució del conflicte basc, però estem convençuts que no ho farà per voluntat pròpia. El poble basc obligarà Espanya a respectar la voluntat d'Euskal Herria.

—Aquesta és la darrera oportunitat que té l'esquerra independentista?

—És una oportunitat que no podem desapropiar. No sé si és la darrera o la penúltima, però no la podem desapropiar. No depèn només de nosaltres, també depèn de la societat basca i de la resta de partits. Som conscients que l'estat intentarà blocar-nos i fer-nos boicot, i que ens farà patir molt, però l'esquerra independentista està decidida a dur endavant aquest procés amb el suport de la societat basca i amb el suport internacional.

—I si aquest procés també falla?

—No preveig la possibilitat que això falli. Tots hem de ser conscients de quins són els interessos i l'estratègia de l'estat i un fracàs seria molt greu per al futur d'Euskal Herria. Posaríem en perill el futur del poble basc i no preveig, per tant, aquesta hipòtesi perquè seria la pitjor cosa que poguéssim passar.

“A l'esquerra independentista no li ha fet mai por el gradualisme [...]. Ara bé, un gradualisme formulat com un procés llarg i continu, però amb uns objectius clars i reals”

Daniel Gómez
Bilbao